

INFOs redaktion:

Ansvarshavende redaktør:
Chief Internal Auditor, Ane Marie Christensen
 ☎ 33 33 10 75
 E-mail: ane.marie.christensen@nordea.com
 Nordea

Øvrig redaktion:

Revisor Louise Brouer
 ☎ 33 33 57 27
 E-mail: l.brouer@nordea.com
 Nordea

Revisionschef Jens Galsgaard
 ☎ 77 33 14 09
 E-mail: Jga@sampension.dk
 SamPension A/S

Revisor Bente Hallberg
 ☎ 33 75 64 08
 E-mail: beh@post.dk
 Post Danmark

Revisor Henning Jørgensen
 ☎ 33 55 21 43
 E-mail: hgj@codan.dk
 Codan

Revisor Kåre Hove Kristensen
 ☎ 45 99 20 41
 E-mail: kkri@Q8.dk
 Kuwait Petroleum

Revisionschef Louise Claudi Nørregaard
 ☎ 33 41 82 24
 E-mail: lono02@handelsbanken.se
 Handelsbanken/Midtbank

Revisor Pui Fong Yau
 ☎ 44 42 11 49
 E-mail: pfy@novonordisk.com
 Novo Nordisk
 ☎ 33 33 57 27

Redaktionens adresse
 IIA INFO
 c/o Post Danmark
 Vester Farimagsgade 31
 1606 København V

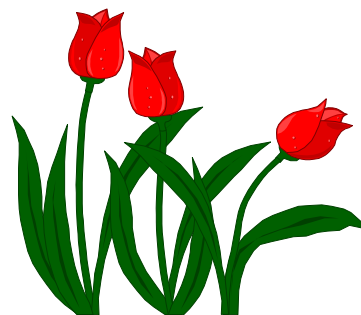
Synspunkter, der kommer til udtryk i medlemsbladet, behøver ikke nødvendigvis at svare til bestyrelsens opfattelse eller være udtryk for foreningens officielle standpunkt.

Illustration©MadsBerg2000

Indhold:

Leder	1
Nyt fra bestyrelsen	2
Redaktøren	2
Nye medlemmer	3
Kursuskalender	3
Månedsmøder i IIA.....	4
Anmeldelse af foreningens kurser i Danmark	6
Anmeldelse af foreningens internationale kurser	7
Anmeldelse af nyt kursussted	8
ERFA-grupper	8
Information fra IIA i Orlando.....	9
Anmeldelse af hjemmesiden Corporate Governance.....	9
Enron-sagen	10
The Lessons That Lie Beneath.....	12
Financial Reporting - Red Flags and Key Risk Factors.....	13
How Do Enron Issues Affect Me?	15
Vejen frem for fremtidens interne revisor.18	
Revision af løn og gager	20
Bagsmækken	22

Leder

v/ Jens Galsgaard**Fokus på revisors rolle**

På det seneste og i skrivende stund er mediernes fokus på revisors rolle og arbejde blevet væsentligt intensiveret.

Det skyldes desværre et økonomisk kollaps for en af USA's største virksomheder Enron. Selvom Enron er en væsentlig større virksomhed, er det nærliggende at drage paralleller til lignende situationer, som f.eks. Nordisk Fjer.

I Enron sagen, er fokus i første omgang rettet imod den eksterne revision, hvor der er indledt undersøgelser af revisionens arbejde.

Hvorvidt revisionen har svigtet eller ej, må afvente resultatet af undersøgelserne. Men ifølge pressens omtale er der forekommet svigt i revisionsarbejdet, herunder er det fremkommet, at revisorerne har makuleret væsentlige arbejdsoplysninger.

I den nu pågående debat er det vigtigt, at vi som interne revisorer er med til at sikre, at intern revisions værdier får den rette vægt og placering.

Det er blandt andet derfor ikke helt uvæsentligt, hvad vi lægger i begrebet god intern revisionskik. Netop dette emne belyses, og tages op til debat på et 2 dages seminar om IIA's nye standarder, som afholdes af Foreningen af Interne Revisorer, den 23. og 24. maj 2002.

Seminaret er, set i lyset af den seneste tids udvikling, ikke blevet mindre interessant. Seminaret introduceres af Margaret L. Poposky fra IIA i USA, og mon ikke Margaret lader et par ord falde om Enron sagen?

Fokus i dette nummer af INFO er direkte afledt af Enrons økonomiske kollaps. Indledende med en artikel om årsagerne til kollapset efterfulgt af artikler, der beskriver forskellige tiltag og opmærksomhedsområder for at undgå en lignende situation i fremtiden.

INFO indeholder naturligvis også mange andre interessante og værdiskabende artikler, lige fra en meget positiv anmeldelse af foreningens nye kursussted "Kobæk Strand" til en spændende artikel med gode pointer om lønrevision.

Med håbet om, at du vil finde bladets indhold interessant, ønskes rigtig god læselyst.

Nyt fra bestyrelsen**v/ Ane Marie Christensen**

Bestyrelsen har på sine seneste møder drøftet især strategien på uddannelsesområdet. Der er nu gennemført en opdatering af de grundlæggende kurser, og vi har indledt introduktionen af nye eksterne foredragsholdere og nye emner.

Samtidig er kursusaktiviteten, som det kan læses andet steds i dette nummer af INFO flyttet til nye mere attraktive omgivelser på Kobæk Strand.

Alt i alt et skridt i den rigtige retning. Samtidig har vi så også haft den store glæde at kunne se en større tilslutning til vores aktiviteter.

Tilslutningen til CIA eksamen, eller desværre mangel på samme, har dog været et stort problem for bestyrelsen. Også her ser det imidlertid lidt lysere ud. Vi gav med månedsmødet den 13. marts interesserede kandidater mulighed for at få en gennemgang af de krav en CIA eksamen stiller. Det var Pui Fong Yau, der selv har bestået CIA, som stod for indlægget.

For at blive indstillet til en certificering som CIA kræves der som minimum en bachelor uddannelse eller anden uddannelse på college niveau samt 2 års erfaring som intern revisor, jf. i øvrigt Anette K. Laursens artikel herom i dette nummer af INFO.

Er man ikke i besiddelse af disse eksamener kan man søge dispensation, hvilket skal ske skriftligt (på engelsk) til Tage Rasmussen, Handelshøjskolen i Århus. Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af de forudsætninger, andre eksaminer, kurser o.s.v. som findes relevante. Tage Rasmussen vil herefter foretage en konkret vurdering og i de tilfælde, hvor Tage Rasmussen finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for dispensation, anbefale dette og videresende dispensationsansøgningen til IIA i USA.

Det kan synes at være en lidt tung proces, men den er altså nødvendig for at opretholde den betydelige status en CIA eksamen har.

Bestyrelsen ønsker i høj grad at fremme antallet af kandidater, som indstiller sig til eksamen i Danmark. Så det er bare med at komme i gang!

Redaktøren

INFO's redaktion har fået to nye medlemmer, som vi hermed byder velkommen.

Det drejer sig om revisionschef Jens Galsgaard, der også er medlem af foreningens bestyrelse, og revisor Henning Jørgensen.

Jens Galsgaard er 40 år og statsautoriseret revisor. Jens har siden 1995 været revisionschef i SamPension A/S. Jens har 10 års erfaring med intern revision og blev indvalgt i Foreningen af Interne Revisorers bestyrelse ved den seneste generalforsamling i juni 2001.

Henning Jørgensen er 29 år. Henning har siden september 2000 været ansat i Codans interne revisionsafdeling og har primært beskæftiget sig med revision af skadesforsikring og har 8 års erfaring med revisionsarbejde både i intern og ekstern revision.

Henning har tidligere studeret til merkonom og er ved at færdiggøre sit HD-studie i regnskabsvæsen.

Nye medlemmer

INFO byder velkommen til:

Controller Jakob Hermansen,
Bankinvest-gruppen

Senior Audit Manager Jan Bjarne Hansen,
Nordea

Audit Manager Carsten Damø,
Danske Bank

Business Controller Karin Hammerum,
IBM

Aktivitetsskalender

I den kommende periode er der planlagt følgende aktiviteter:

1. maj 2002: Månedsmøde, bemærk ny dato

Emne: **Ikke finansielle regnskabsinformationer**
Indlæg v/ direktør Lars Rohde, ATP og statsautoriseret revisor Jens Vinther Frederiksen, KPMG.

6. juni 2002: Årsmøde, bemærk ny dato

Emne: Programmet er ikke endeligt fastlagt
Indlæg v/ chairman Dave Richardts, IIA Inc. USA og adm. direktør Lars Henrik Munch, A/S Dagbladet Politiken.

17. september 2002: Månedsmøde

Indlæg v/ økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen.

Foreningen sender indbydelser ud ca. 2 - 3 uger før møderne afholdes.

Tilmelding til månedsmøder skal foretages til:
Bente Christensen, Post Danmark, Intern Revision,
☎ 3375 6402 eller

FAX nr. 3332 9010 eller
E-mail: bcc@post.dk
senest mandagen før afholdelse af månedsmødet.

Kursuskalender

ET NYT 2-DAGS KURSUS

Et nyt 2-dags kursus med udgangspunkt i IIA's nye standarder er nu annonceret. Kurset afholdes den 23. og 24. maj 2002 ved Margaret L. Poposky, CIA, IIA Inc. USA. Se nærmere herom på INFOs forside.

Kursuskalenderen for resten af år 2002 ser således ud:

<u>Kursusnavn</u>	<u>Tidspunkt</u>
IT-revision 2	2. – 3. maj 2002
IIA's nye standarder	23. – 24. maj 2002
IT-revision 3	30. – 31. maj 2002
Intern revision 1	26. – 27. sept. 2002
Intern revision 2	31. okt – 1. nov. 2002
Måling og styring	Forår 2003
Statistisk revision	Forår 2003
Operational revision	Forår 2003
Præsentationsteknik	Kontakt Tage Rasmussen
Målrættede kurser	Efter aftale med Tage Rasmussen

Tilmelding kan foretages på skemaet i kursuskatalogets sidste side eller via foreningens hjemmeside: www.iaa.dk

CIA eksamen

CIA eksamen afholdes i efteråret 2002 på følgende datoer:

- Del 1 og 2 : 20. November 2002.
- Del 3 og 4: 21. November 2002.

Sidste frist for tilmelding til eksamen er den 30. september 2002.

Månedsmøder i IIA

Månedsmøde den 3. januar 2002

Af Merete Sørensen, Intern revisor, Novo Nordisk A/S

Side 4

Den 3. januar 2002 afholdt IIA ekstraordinært månedsmøde i Ingeniørforeningens Mødecenter, hvor det p.t. højaktuelle emne Corporate Governance, herunder intern revisions rolle/udfordringer blev belyst og diskuteret.

Jørgen Valther Hansen, statsautoriseret revisor og partner i Ernst & Young, Center for Stakeholder Reporting belyste Nørby-udvalgets anbefalinger og revisors rolle/udfordringer. Lars Nørby Johansen, koncernchef i Group4Falck A/S og formand for projektet "Bestyrelseskulturen i Danmark" fortalte om baggrunden for dette projekt og udvalgets anbefalinger for god selskabsledelse i Danmark – eller Corporate Governance.

Jørgen Valther Hansen indledte med at erklære, at rapporten var et yderst stykke sobert og velgennemtænkt arbejde og udgjorde et godt initiativ i Danmark. Men han var bekymret over revisors rolle, for hvad kan revisor bidrage med? Jørgen Valther Hansen fremkom med en del provokerende udsagn/spørgsmål, med speciel fokus på nedtoningen af bestyrelsens opgave omkring kontrolfunktioner. Herefter blev forslag – til forudsætninger for, hvordan revisors kontrolopgave kunne varetages – præsenteret. Jørgen Valther Hansen fremhævede, at der i relation til rapportering ikke er krav om oplysninger i forhold til ledelsens gennemgang/vurdering af intern kontrol og risikostyring, idet Nørby-udvalget anbefaler, at bestyrelsen bør overveje, om ekstern og intern revision kan bidrage til risikostyringen.

Begrebet Corporate Governance blev gennemgået, ligeledes den internationale og danske udvikling, overordnet indhold af de danske forhold samt Nørby-anbefalingerne og revisors rolle. Desuden præsenterede Jørgen Valther Hansen i detaljer elementerne omkring risikostyring, rapportering og interessentfokus. Han udfordrede også Nørby-udvalgets arbejde og gennemgik revisionens (såvel den interne som den eksterne) dilemmaer og elementer til løsningsforslag. Kort og godt redegjorde Jørgen Valther Hansen for selve opgaven, således at

revisor vil være i stand til at bidrage til pålidelig Corporate Governance.

Det skal tilføjes, at Jørgen Valther Hansen gjorde opmærksom på, at der i danske bestyrelser sad ca. 4% udlændinge – og ca. 30% af aktierne blev handlet i udlandet!

Jørgen Valther Hansen's plancher er at finde på IIA's danske website under månedsmøder. Ligeledes nævnte Jørgen Valther Hansen, at der er mange nyttige oplysninger på www.dcg.n.dk.

Efter en kort pause tog Lars Nørby Johansen over og gennemgik udvalgets baggrund for anbefalingerne. Det blev en detaljeret præsentation og argumentation for selve udvalgets anbefalinger, som er et nyttigt udgangspunkt for arbejdet med den overordnede ledelse af de børsnoterede selskaber.

Lars Nørby Johansen fremhævede, at formålet med Corporate Governance i Danmark var at forbedre vilkårene for kapitalfremskaffelse, at tackle strategiske udfordringer og at stimulere selve debatten i danske selskaber. Lars Nørby Johansen sagde, at der ville kunne måles en effekt på kapitalfremskaffelse og bestyrelsens effektivitet i relation til strategi. Desuden ville der ske en adfærdændring, idet bevidstheden om oplysningspligt kan og vil medføre signifikante ændringer, fordi der er gennemgående krav om gennemsigtighed og åbenhed i rapporteringen.

Lars Nørby Johansen mente, at revisor kunne involvere sig mere aktivt i forretningen (dvs. evaluere risikostyringen – kontrolelementerne) og derved bidrage til disse kontrolopgaver. Forudsætningen herfor var, at der var klare definitioner af roller for revision, bestyrelse og direktion.

Det overordnede indtryk var, at de mange fremmødte gik hjem med inspiration og udbytte fra dette møde.

Desuden henvises til www.corporategovernance.dk.

Månedsmøde den 13. marts 2002

Af Anette K. Laursen, Senior Audit Manager, Nordea

Vi var en snes interesserede, der havde fundet vej til månedsmødet den 13. marts 2002. Temaet på mødet var CIA eksamen, som Pui Fong Yau holdt et indlæg

om, og andre aktuelle tiltag fra The Institute of Internal Auditors, USA, som Tage Rasmussen kort berørte.

Tage Rasmussen og Pui Fong Yau

CIA-eksamen

Pui Fong Yaus (PFY) indlæg om CIA eksamen, krav, indhold, forberedelse var bygget op om følgende punkter:

- Hvorfor CIA eksamen
- Hvad kræver det
- Krav til videreuddannelse
- CIA eksamens form og indhold
- Forberedelse
- Tilmelding

Hvorfor CIA eksamen

Certified Internal Auditor (CIA), der er en amerikansk revisoruddannelse på linie med Certified Public Accountant (CPA), er specielt rettet mod intern revision. I Danmark er der 8 revisorer med CIA eksamen, men interessen er stigende for denne eksamen herhjemme. På verdensplan er der mere end 34.000 revisorer med CIA eksamen.

Hvad kræver det at blive Certified Internal Auditor (CIA)

For at blive certificeret kræves som minimum en bachelor uddannelse eller anden uddannelse på college niveau (f.eks. HD), 2 års erfaring som intern revisor samt en bestået CIA eksamen.

Anden erfaring, f.eks. fra controlling eller regnskab, kan erstatte max. 1 år fra intern revision. Eksamen kan tages inden erfaringen som intern revisor er opnået.

Krav til videreuddannelse

For fortsat at kunne kalde sig CIA er det et krav, at man opnår 80 Continuing Professional Education timer/point hvert andet år. Pointene kan samles

gennem deltagelse på godkendte kurser samt ved at undervise, skrive faglige artikler og ved at deltage i foreningsarbejde i IIA. Opfyldelse af kravene skal indrapporteres til IIA i USA.

CIA eksamens form og indhold

CIA eksamen, der afholdes 2 gange årligt i henholdsvis maj og november, udbydes på flere hovedsprog - men ikke på dansk. Eksamen består af 4 skriftlige deleksaminer på hver 3½ times varighed.

Ved hver deleksamen er der 80 multiple choice opgaver med 4 svarmuligheder. For at bestå kræves, at mindst 75 pct. er korrekt besvaret.

Det er ikke et krav, at deleksaminerne tages i rækkefølge.

På IIAs hjemmeside www.theiia.org vil beskrivelsen og vægtningen af de enkelte dele løbende blive opdateret.

Forberedelse

IIA udgiver en vejledende pensumliste, der omfatter basisbøger i revision og økonomi mv., IIA standarder samt bøger og softwareløsninger, specifikt beregnet til brug for CIA forberedelse.

Herudover udbydes der eksamensforberedelseskurser i flere europæiske lande, ligesom læsegrupper kan være en mulighed.

PFY understregede, at behov for og valg af forberedelse vil være helt afhængig af den enkeltes baggrund med hensyn til uddannelse, erhvervs erfaring og sprogkundskaber.

Tilmelding

På ansøgningsskema, der skal sendes til IIA i USA, skal bl.a. oplyses, hvilke deleksaminer man tilmelder sig i den aktuelle eksamensperiode, hvilket sprog man vil tage eksamen på, kopi af eksamensbevis, attesteret reference (Character Reference Form) og attest for erfaring fra intern revision (Internal Audit Experience Verification Form).

Der findes ingen begrænsninger i antal gange man kan tilmelde sig, dog er der krav om, at der ikke må gå mere end 2 år mellem de enkelte eksamensforsøg. I så fald starter man forfra.

Uddybende beskrivelse findes på hjemmesiden nævnt ovenfor, ligesom IIA i Danmark vil være behjælpelig med yderligere information.

Andre aktuelle tiltag fra IIA, USA

Tage Rasmussen (TR) fortalte kort om følgende andre tiltag:

- Certification in Control Self-Assessment (CCSA)
- Certified Government Auditing Professional (CGAP)
- eSAC, Electronic Systems Assurance and Control (forsættelsen af SAC)
- Nye IIA-standarder

Af tidsmæssige grunde var indlægget en kort appetitvækker, men TR lovede at lægge præsentationen på IIAs hjemmeside (www.iiadk.com), så alle kan få glæde af informationerne.

Anmeldelse af foreningens kurser i Danmark

Anmeldelse af IIA-kursus i IT-revision, modul 1, den 14.-15. marts 2002

Af Lena Toft, Post Danmark, Intern Revision

"Nye tanker i inspirerende omgivelser" stod der på den brochure fra Kobæk Strand Conferencecenter, som jeg fik udleveret før kursusstart. Mit daglige arbejde har hidtil ligget inden for finansiell og operationel revision, og det er derfor ikke helt af vejen at sige, at IT-revision er "nye tanker" for mig. "Inspirerende omgivelser" kan man også selv med vestjysk sindighed betegne den pragtfulde udsigt til Storebælt, som conferencecenteret ligger i første parkét til.

Den faglige inspiration blev leveret i et samspil mellem adjunkt og statsaut. revisor Peter Birkholm, statsaut. revisor Carsten Tjagvad, KPMG, og underdirektør Niels Thor Mikkelsen, Danske Bank. Med tre så

fremtrædende repræsentanter fra hhv. den akademiske verden, "The Big Five" og den finansielle sektor blev

forskellige synsvinkler og tilgange til IT-revisionen helt naturligt bragt i spil, hvilket til tider gav grobund for længerevarende diskussioner med forskellige faglige udgangspunkter.

Yderligere inspiration blev leveret af de øvrige kursusedtagere, som var en blanding af IT-revisorer og finansielle revisorer fra Jyske Bank, Codan, Danske Bank, TDC, IBM og Post Danmark.

Personlige erfaringer og holdninger kom frem i dialog under undervisningen og i forbindelse med en case, som vi arbejdede på i mindre grupper.

Emnerne, som blev behandlet på kurset, havde et fælles udgangspunkt i IT's placering og betydning i forhold til revisionsprocessen. På den første kursusdag var vægten overvejende lagt på teori, formålet med og beskrivelse af IT-revision, lovgivning på området og en generel diskussion omkring tilblivelsen af nye standarder og vejledninger.

På andendagen lagde vi ud med at diskutere resultaterne af den case, som vi havde arbejdet med aftenen før. Udgangspunktet for den dag var i højere grad en praktisk tilgang til IT-revision, idet IT-sikkerhedspolitik og samspillet mellem IT-revision og intern revision blev debatteret. Endelig blev revisionsvejledning nr. 14 vedrørende generelle IT-kontroller gennemgået med praktiske eksempler.

Kursets fokus var på revision af de generelle IT-kontroller og denne revisions sammenhæng med revision af de IT-baserede brugersystemer, der behandles mere dybdegående på det efterfølgende kursus, IT revision modul 2. Man vil sikkert også med stort udbytte kunne deltage i modul 3, som er case-orienteret og tager afsæt i praktiske eksempler. Der er derfor udsigt til flere nye tanker i inspirerende omgivelser.

"Illustration©MadsBerg2000"

Anmeldelse af foreningens internationale kurser

IIA konference 27. – 30. november 2001.

Af Peer Højlund, afdelingschef, Nykredit A/S intern revision

I dagene 27. – 30. november 2001 blev der afholdt årlig IIA konference i Amsterdam. Hovedkonferencen som jeg deltog i, fandt sted 28. og

29. november under overskriften "Internal Audit & Business Risk 2001" med fokus på temaerne:

- Exploiting cutting-edge techniques
- Refining Business Competencies
- Improving personal skills.

Hovedkonferencen var undervejs opdelt i parallelle "streams", hvor jeg primært valgte indlæg, der fokuserede på markedsføring af den interne revision i virksomheden, samt øget fokus på værdiskabende revision.

Fra konferencen skal følgende indlæg fremhæves:

Implementering af nye IIA-standards (v. Neil Cowan – formand for ECIIA):

Pr. 1. januar 2002 implementeres nye IIA-standards. Neil Cowan fremhævede, at der i den nye definition af intern revision, lægges op til at nedtone begrebet "uafhængighed" og i højere grad fokusere på "objektivitet", i erkendelse af, at det mere er reglen end undtagelsen at intern revision involveres i operationelle forhold og udfører assurance services. Intern revision vurderes at være i færd med at omdefinere sig fra det traditionelle "opsyn" til "assurance", hvilket ønskes afspejlet i de nye standarder.

Indlægget fra Neil Cowan illustrerer, at intern revisions involvering i virksomheden går længere end det ofte er tilfældet i den finansielle sektor i Danmark, som jeg repræsenterer. Fælles for langt de fleste i IIA's medlemskreds er en dagligdag, hvor intern revision ikke er et lovkrav. Derfor er der konstant fokus på at berettige sin eksistens og "sælge" intern revision, at tilføre værdi og profilere sig som det sted, hvor ledelsen henvender sig for rådgivning om internt kontrolmiljø og assurance services.

Internal Audit og Risk Management (flere indlæg, bl.a. Liz Sandwith – formand for IIA i UK og Irland, Duncan Galloway – Deloitte & Touche og Graham Ward – formand for ICAEW):

Holdningen er, at intern revision skal fokusere på "Risk Assessment" fremfor "Risk Management", men at man med øget indsats indenfor assurance services skal være bevidst om risikoen ved at befinde sig i en gråzone mellem rådgivning om kontrolmiljø og revision af kontrolmiljø. Liz Sandwith fremførte i den forbindelse, at hun så revision og ledelse som to samarbejdende parter med virksomhedens tarv som fælles mål.

Improving personal skills

På konferencens anden dag blev der fokuseret på de bløde værdier. Forskellige management consultants fremlagde analyser af, hvorledes interne revisorer agerer og kommunikerer, hvad er funktionens styrker og svagheder, udviklingsområder og hvorledes opfattes vi af andre.

Mellem de forskellige indlæg var gjort plads til diskussionsgrupper og work-shops under forskellige temaer omkring det at gøre sig sin professionelle profilering bevidst. Det var i den forbindelse overraskende for mig at opleve, at de problemer revisionsbranchen i Danmark i disse år oplever med hensyn til at tiltrække nye medarbejdere tilsyneladende ikke er aktuel i de øvrige medlemslande.

Sammenfatning

Konferencen var vel besøgt med deltagere fra hele verden, bl.a. Saudi-Arabien, Sydafrika, New Zealand, Rusland og Pakistan, for blot at nævne de mere eksotiske. Deltagerne repræsenterede en bred vifte af virksomheder indenfor industri, handel, service og finans, men havde på trods heraf en fælles indgangsvinkel til intern revision.

Det faglige udbytte af deltagelsen vurderer jeg som meget højt. Udviklingen indenfor den interne revisionsbranche i Danmark synes at gå i retning af en tilnærmelse til forholdene i det øvrige EU, afspejlet i øget fokus på assurance services og corporate governance, hvor IIA nok er et skridt foran med hensyn til at definere sin rolle.

Derudover var der tale om en konference af meget høj kvalitet, hvor samtlige foredragsholdere var internationalt anerkendte kapaciteter indenfor deres respektive fagområder, der udover de faglige indlæg også deltog i indlagte paneldiskussioner og work-shops og besvarede spørgsmål og bidrog til at gøre stoffet omsætteligt til praksis.

Der henvises i øvrigt til konferencens hjemmeside: www.icbi-uk.com/internalaudit

Anmeldelse af nyt kursussted**Kobæk Strand Conferencecenter**

Af Henning Jørgensen, Codan A/S

Dette conferencecenter lyver ikke i deres reklame for stedet, som lover en afslappet og venlig atmosfære tæt beliggende ved stranden.

Undervisningslokalerne indeholder absolut de fornødenheder, som kan kræves af et kursussted og giver undervisningen én lov til at koncentrere sig om noget andet, kan udsigten over Storebælt - med broen som skue - nydes.

Maden er af god kvalitet, specielt deres frokostbuffet er af høj klasse, og værelserne indeholder præcis det, som kan forventes.

Jeg er blevet fortalt af folk, som tidligere har været i Ebeltoft, at hvis Ebeltoft kunne opnå 3 stjerner, ville dette center kunne opnå 5 stjerner.

Det eneste man bør være opmærksom på er, at kørselstiden fra København nærmere er 1½ time - regnet fra centrum - i stedet for den i kursuskatalogets lovede én times kørsel. Stedet er nemt at finde, hvis man kommer fra København. Man drejer af ved Slagelse og kører ad hovedvej 256 mod Skælskør. I Skælskør er et vejskilt mod Kobæk Strand. Denne vej følges til den ender, hvor centret ligger.

Centret fortjener så absolut deres nominering fra foreningen af danske kursuscentre som "Årets center 2002."

ERFA-grupper**Erfagruppe vedrørende finansielle instrumenter**

Af Louise Claudi Nørregaard, Handelsbanken

Der er stadig plads i erfagruppen vedrørende revision af finansielle instrumenter. Gruppen tæller nu 9 medlemmer hovedsageligt fra den finansielle sektor. Første møde er ved deadline endnu ikke afholdt, men der arbejdes på det, så der er stadig tid til at deltage fra opstarten.

Kontakt Louise Claudi Nørregaard, Intern revision, Handelsbanken på mail lono02@handelsbanken.dk

Information fra IIA i Orlando**The IIA's 2002 International Conference:****A Monumental Experience****Washington, D.C.****June 23-26, 2002**

**The IIA's 2002
European Conference:
In Prague, Czech Republic
October 17-18, 2002**

For further information about this conference, please contact the ECIA secretariat c/o IIA UK and Ireland at info@iia.org.uk

Anmeldelse af hjemmesiden Corporate Governance

Af intern revisor Stephan Green Löwe, Danmarks Nationalbank

Der bliver i stigende omfang talt om begrebet Corporate Governance (CG) og man skal ikke beskæftige sig længe med området, før man støder på omtale af "Nørby-rapporten". Det er omkring denne rapport, at www.corporategovernance.dk er opbygget. På siden bliver man indført i emnet, man får mulighed for at udskrive rapporten og der er hjælp til, hvor man kan finde yderligere viden om området.

Siden er opdelt i 6 hovedområder, hvilket gør den meget overskuelig uden, at den dermed er overfladisk. Hovedområderne indeholder en række underemner, men det er stadig let og logisk at bevæge sig rundt. Så langt så godt.

Nørby-rapportens indledning, executive summary og 1. del er gengivet i hovedområderne "Anbefalinger" og "Rapporten". Da der er en hel del gentagelser, og det drejer sig om mere end 50 sider af rapporten, anbefaler jeg dog at læse dette fra papirudgaven af rapporten. Derved mister man ikke noget, og så er papirudgaven tilmed flottere. Det skal nævnes, at man bliver præsenteret for udvalgets egen definition på CG og definitioner fra andre bl.a. OECD, World Bank og ATP. Det fremgår endvidere i disse hovedområder, hvorfor CG er blevet så aktuelt netop nu.

Under "Værktøjer" forventede jeg, at anvendelsen af internettet nu virkelig ville vise sin styrke, og at jeg eksempelvis fik mulighed for at besvare spørgsmål og modtage en vurdering eller noget andet smart interaktivt. Det viste sig imidlertid, at også denne del af hjemmesiden bare er gengivelser af rapporten. Det eneste man opnår her, er muligheden for at gemme forskellige spørgeskemaer elektronisk til senere udfyldelse.

Tilbage er der henvisninger til andre links og litteratur. Vedrørende links er der henvisning til en hel del andre hjemmesider. Disse kunne dog forbedres ved - ud for hver enkelt at fortælle, hvad man kan finde i relation til CG. Et eksempel er henvisningen til Københavns Fondsbørs, hvor man ved klik på linket kommer over på KF's forside. På samme måde forekommer linket til Shareholders.dk heller ikke indlysende. Lidt hjælp til, hvor man videre skal hen for at finde noget interessant om CG, kunne være ønskeligt.

Der er en omfattende litteraturliste med både nyt og ældre materiale. Der er bl.a. informationer om udenlandske rapporter, hvilket er nyttigt, hvis man vil se, hvad der sker omkring os på dette område. At litteraturlisten er så omfattende (over 150 bøger, publikationer, artikler og web-sider) betyder desværre, at det kan være svært at finde materiale om specifikke emner. Her kunne det - på samme måde som under links - anbefales at anføre et par nøgleord for indholdet af de enkelte emner i listen eller strukturere listen efter indhold.

Jeg vil herudover henlede opmærksomheden på FAQ, der giver en meget hurtig indføring i rapporten. Dette er den bedste del af siden. Helt nederst i FAQ står der et par linier om det videre arbejde med CG. Hvis

stafetten bliver taget op vurderer jeg, at en hjemmeside med mulighed for erfaringsudveksling og lignende vil være relevant.

Endelig er der mulighed for at tilmelde sig en abonnementservice. Dette har jeg naturligvis flaks gjort.

Jeg vil bestemt ikke sige, at denne web-side er dårlig, men den forekommer noget overflødig. Den bibringer ikke nogen ny viden i forhold til papirudgaven af rapporten, og emnet bliver ikke formidlet på en anderledes måde. Når der er tale om en omfattende rapport på 140 sider, bliver man hurtigt træt af at læse på skærmen og vælger at printe den ud. En væsentlig anke mod websiden er derfor, at der mangler oplysning om, at stort set alle informationer også findes i den trykte rapport.

Selv har jeg udskrevet rapporten og fjernet linket fra mine "Foretrukne" uden, at jeg derved har mistet noget som helst.

Danske Banks
revisionsafdeling søger
medarbejdere til flere af
vores revisionsområder

Læs mere på www.danskebank.dk/job

Danske Bank

Enron-sagen

Af Louise Claudi Nørregaard, Handelsbanken
Midtbank

Enron-forløbet

Det der i den senere tid har optaget revisorbranchen mest har været Enron-konkursen. Enron, som var USAs syvendestørste selskab i henhold til fortune 500-listen, gik i december 2001 konkurs. Konkursen skyldes, at selskabet igennem en årrække havde oprettet en række juridisk uafhængige partnerskaber. Disse partnerskaber skulle mod garanti i Enron-aktier påtage sig Enrons gæld, så denne ikke figurerede i balancen. Dette var med til at give Enron et bedre resultat og en deraf stigende aktiekurs. Disse konstruktioner holdt i nogle år, men måtte bukke under i december. Enron er siden gået fra en værdi på 70 milliarder dollar (591 mia. kr.) til en værdi, der nærmer sig 0.

Enkelte steder er det blevet antydnet, at ledelsen i Enron købte sig ind i disse partnerskaber og tjente formuer på den stigende aktiekurs.

I kølvandet af konkursen er fulgt forsvundne direktører og et selvmord, hvilket har gjort dette til en af USAs største erhvervsskandaler igennem tiden. I Danmark bliver man straks mindet om Nordisk Fjer-sagen, som gav chockbølger igennem den danske revisorbranche, og medførte nogle af de første retssagen mod revisorer i Danmark.

Skærpelse af lovgivningskrav

I kølvandet af Enron-sagen overvejes nu fra myndighedernes side at skærpe regelsættet for revisorer og regnskab.

EU-kommissionen har fokuseret på revisionsfirmaernes uafhængighed og vil i næste måned lægge op til nogle anbefalinger på området,

blandt andet bør virksomhederne foretage en udskiftning af de eksterne revisorer med jævne mellemrum.

I USA er der fokuseret på regnskabsregler og metoder, blandt andet har Securities and Exchange commission (SEC) i de 2 første måneder af året undersøgt bogføringen i 49 selskaber, hvilket er langt over det antal SEC plejer at undersøge.

Tiltag fra IIA

IIA har ligeledes igangsat flere tiltag i forsøget på, at de interne revisorer kan være medvirkende til, at en sådan sag ikke vil forekomme igen.

I dette nummer af INFO er medtaget 3 artikler fra Tone at the Top og Auditwire. Artiklerne er direkte afledt af Enron-sagen, og beskriver forskellige tiltag virksomheder kan gøre og forhold, som virksomhederne skal være opmærksomme på, for at undgå en lignende situation.

I artikel 1 gives en beskrivelse af revisionskomiteens forpligtelser. Dette er et led i en spørgeskema undersøgelse, som IIA foretager. Denne skal danne grundlag for yderligere information til IIAs medlemmer om vigtige forhold, der skal tages højde for i henseende til corporate governance.

I artikel 2 beskrives de faresignaler og risikofaktorer, som den interne revisor kan være opmærksom på i forskellige afdelinger og virksomheder. Disse er en del

af AICPAs "Consideration of Fraud in a Financial Statement Auditstatement" fra 1997.

I artikel 3 giver 4 revisionschefer i store amerikanske selskaber deres bud på, hvad de gør nu og vil gøre fremover for at undgå en lignende situation som Enron.

Udover, hvad der er beskrevet i artiklerne, har IIA gjort yderligere tiltag. Disse fremgår af hjemmesiden, nedenfor vil jeg gerne fremhæve følgende:

- **Rundbordsdiskussioner:** I IIA regi arbejdes på at etablere en række rundbordsdiskussioner blandt lederne i forskellige IIA chapters. Den første er blevet afholdt i februar blandt CAEs (Chief audit Executives) i Chicago. Ligeledes blev der afholdt en rundbordsdiskussion om emnet ved The General Audit Management Conference i marts i Las Vegas.

- **Internal Auditor:** Aprilnummeret af Internal Auditor vil være målrettet mod at hjælpe IIAs medlemmer til at lære og forstå de mest åbenlyse fejl, som er begået i Enron-sagen, således at de interne revisorer kan undgå disse i deres egen organisation.

- **Seminarer:** De førstkomende seminarer afholdt i IIA-regi, vil tage fat i enkelte problemstillinger, som er rejst i forbindelse med sagen og som er relevante for seminarets emne.

- **SEC:** IIA har gjort tiltag til at kontakte Securities and Exchange commission (SEC) vedrørende anbefalinger, hvori intern revisions stilling i virksomhederne og i revisionskomiteerne tages op. Heri er det beskrevet, hvorledes intern revision blandt andet kan overvåge de tiltag, som virksomheden har gjort for at undgå en situation som Enron.

- **Markedsføring af intern revision:** Sidst men ikke mindst vil jeg nævne, at IIA p.t. er påbegyndt en markedsføring af intern revision. Denne består i en kampagne, som skal sikre, at der er etableret intern revision i alle børsnoterede selskaber. Dette er en del af de anbefalinger som Treadway kommissionen kom med i deres rapport af 1987, hvor kommissionen anbefalede, at der blev etableret intern revision i alle børsnoterede virksomheder til blandt andet at hjælpe med etablering af effektiv corporate governance. I forbindelse med denne sag er denne anbefaling blevet meget relevant, idet Enron havde outsourcet den interne revision. Slutligt skal det nævnes, at studier de sidste 10 år har vist, at virksomheder uden intern revision har flere fejl i regnskabet end virksomheder med intern revision.

Tilmelding til seminarer og konferencer i IIA kan ske på IIAs internationale hjemmeside: www.theiia.org. Her findes også beskrivelser heraf.

Afslutning

Erhvervslivet er igen blevet præsenteret for en skandale, som ryster i grundvolden, og hvor det drejer sig om direktører, bestyrelsesmedlemmer og revisorer, som er flere alen ud af et stykke. Sagen rejser mange spørgsmål, hvoraf de vigtige selvfølgelig er, hvad kan vi lære af dette, og hvad skal vi gøre for at undgå dette hos os.

Disse spørgsmål underbygger den stigende nødvendighed af corporate governance i de enkelte

virksomheder, og lægger op til en rolle for den interne revision i denne proces.

The Lessons That Lie Beneath

Sakset fra Tone at the Top

Artikel 1

The media, congressional investigators, and others charged with sifting through the rubble of Enron's collapse will undoubtedly uncover valuable lessons. And among the most important will be those lessons learned by boards of directors and their audit committees, top management, and internal and external auditors. They are vital to the governance process which, if correctly executed, provides assurance about the efficiency of operations, compliance with laws and regulations, and reliability of financial reporting.

All partners in good governance share the important responsibilities of keeping their organization financially sound and of determining and maintaining acceptable levels of risk. After all, risk has emerged as the key driver of organizational activity, and corporate governance is the organization's strategic response to risk.^{1*} When focusing on the risk associated with financial reporting, directors are cautioned to:

- Be aware of aggressive accounting practices employed in response to pressure to meet analysts' earnings estimates.
- Be careful about pensions funded solely or substantially with company stock.
- Keep in mind that managers who are notable for their creativity are often the very same managers who take the biggest risks.
- Avoid shying away from risk-management issues and be sure to follow up on audit findings.

- Determine whether financial controls are adequate and whether management can override controls.
- And especially, be sure that the right people are telling you the right things.

In response to the Enron situation, The Institute of Internal Auditors (IIA) is conducting Internet-based "flash surveys" of directors and chief audit executives (CAEs).

The purpose of these surveys is gaining information - and sharing it in an upcoming Tone at the Top - on how audit committees and other governance entities monitor complex financial transactions. We encourage you to participate by typing in www.gain2.org/enrontat.

However, before answering the survey questions, please consider whether your organization's audit committee:

- **Asks internal or external auditors about risks such as those brought to light by the Enron debacle and seeks additional assurances as prudent about your organization's enterprise risk management (ERM) 2* and 3* process or other method of identifying and managing risk.** ERM has been defined as a rigorous and coordinated approach to assessing and responding to all risks that affect the achievement of an organization's strategic and financial objectives.
- **Understands and reviews items such as disclosures, off-balance-sheet transactions, related-party, transactions, related-partnership issues, derivatives, and other complex financial transactions; risk management policies; the adequacy of internal and external auditing; and ethics policies and procedures.**
- **Sends the public a clear signal that the organization is serious about corporate**

governance by having a competent, visible, independent internal audit process in place. Research by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) 4* produced alarming statistics that high-level frauds are more likely to occur in organizations that lack effective systems of internal control, an internal auditing function, and a strong independent board.

- **Takes steps to monitor and assure the independence of the external auditors** such as re-

viewing annual communication about independence from the external auditors to the audit committee; understanding the types and dollar value of nonaudit services provided by the external auditor; and conducting assessments of external auditor independence and concurring on their selection and retention.

- **Enforces full disclosure.** It's more important than ever before to make sure financial disclosures are accurate, clear, and complete. Analysts are examining disclosures with renewed fervor - and they, auditors, and investors aren't the only ones interested in closely examining your disclosures. The SEC is now conducting a review of all annual reports filed by Fortune 500 companies that file periodic reports. SEC Chairman Harvey Pitt stated recently that through this process the SEC will focus on disclosure "that appears to be critical to an understanding of each company's financial position and results, but which, at least on its face, seems to conflict significantly with generally accepted accounting principles or Commission rules or to be materially deficient in explanation or clarity."
- **Engages independent counsel as needed.** *Audit Committee Effectiveness: What Works Best*, researched by PricewaterhouseCoopers for The IIA Research Foundation, states that the audit committee charter should empower the committee to initiate special investigations using its own counsel - not the corporation's - when allegations of fraud, collusion, or other illegal acts are suspected.
- **Ensures that the contact and communication among the chief internal auditor, senior management, and the audit committee is sufficient to assure that all parties understand their individual and collective responsibilities for risk management.**

According to the report of the National Association of Corporate Directors (NACD) Blue Ribbon Commission on Audit Committees, "The

[audit] committee should receive reports directly from the

auditors without management filtering, and the committee should obtain assurance that this is so. By meeting alone with internal auditors and by obtaining reports directly from them, the audit committee can gain a strong sense of the effectiveness of the organization's existing system of internal controls."

- **Benchmarks the organization's internal controls against recognized frameworks** 5* to pro-

vide the organization with reasonable assurance that it can achieve its objectives in the following areas:

- Effectiveness and efficiency of operations.
- Reliability of financial reporting.
- Compliance with applicable laws and regulations.

In the future, The IIA anticipates stronger bonding of risk management and internal control models with the benefit of greater efficiency and effectiveness.

- **Sets the tone at the top by upholding corporate integrity and enforcing zero tolerance for compromised ethics.** This likely is the single most important thing audit committees can do to avert spectacular failures such as Enron's.

RESOURCES FOR MAKING THINGS BETTER

The IIA offers many resources for improving the performance of audit committees, boards, and internal audit departments and for establishing a governance structure keen on identifying and assessing risks and controls.

Visit our Web site at www.theiia.org to learn more .

-
- 1* *Risk Management: Changing the Internal Auditor's Paradigm*, The IIA Research Foundation
 - 2* *Enterprise Risk Management: Trends and Best Practices*, The IIA Research Foundation
 - 3* Research is under way for a COSO risk management framework, scheduled for delivery in 2003
 - 4* *Fraudulent Financial Reporting 1987-1997: An Analysis of U.S. Public Companies*, COSO
 - 5* *Internal Control - Integrated Framework*, COSO

Financial Reporting - Red Flags and Key Risk Factors

Sakset fra Tone at the Top

Artikel 2

The Report of the NACD Blue Ribbon Commission on Audit Committees: A Practical Guide includes an extensive checklist of red flags and risk factors that could prevent the apparent mistakes made at Enron from occurring in your organization. Visit www.nacdonline.org to learn more.

RED FLAGS

- Complex business arrangements not well understood and appearing to serve little practical purpose.
- Large last-minute transactions that result in significant revenues in quarterly or annual reports.
- Changes in auditors over accounting or auditing disagreements (i.e., the new auditors agree with management and the old auditors do not.)
- Overly optimistic news releases or shareholder communications, with the CEO acting as an evangelist to convince investors of future potential growth.
- Financial results that seem “too good to be true” or significantly better than competitors – without substantive differences in operations.
- Widely dispersed business locations with decentralized management and a poor internal reporting system.
- Apparent inconsistencies between the facts underlying the financial statements and management’s discussion and analysis of financial condition and results of operations (MD&A) and the president’s letter (e.g., the MD&A and letter present a “rosier” picture than the financial statements warrant).
- Insistence by the CEO or CFO that he/she be present at all meetings between the audit committee and internal or external auditors.
- A consistently close or exact match between reported results and planned results - for example, results that are always exactly on budget, or managers who always achieve 100 percent of bonus opportunities.
- Hesitancy, evasiveness, and/or lack of specifics from management or auditors regarding questions about the financial statements.
- Frequent instances of differences in views between management and external auditors.
- A pattern of shipping most of the month’s or quarter’s sales during the last week or last day.
- Internal auditing operating under scope restrictions, such as the director not having a direct line of communication to the audit committee.
- Unusual balance sheet changes, or changes in trends or important financial statement relationship - for example receivables growing faster than revenues, or accounts payable that keep getting delayed.
- Unusual accounting policies, particularly for revenue recognition and cost deferrals - for example recognizing revenues before products have been shipped (“bill and hold”), or deferring items that normally are expensed as incurred.
- Accounting methods that appear to favor form over substance.
- Accounting principles/practices at variance with industry norms.
- Numerous and/or recurring unrecorded or “waived” adjustments raised in connection with the annual audit.
- Use of reserves to smooth out earnings – large additions to reserves that get reverses, for example.
- Frequent and significant changes in estimates for no apparent reasons, increasing or decreasing reported earnings.
- Failure to enforce the company’s code of conduct.
- Reluctance to make changes in systems and procedures recommended by the internal and/or external auditors.

RISK FACTORS *

RISK FACTORS RELATING TO MANAGEMENT CHARACTERISTICS

- A failure by management to display and communicate an appropriate attitude regarding internal control and the financial reporting process.
- A significant portion of management’s compensation represented by bonuses, stock options, or other incentives, the value of which is contingent upon the entity achieving unduly aggressive targets for operating results or financial position.
- An excessive interest in maintaining or increasing the entity’s stock price or earnings trend through the use of unusually aggressive accounting practices.
- Nonfinancial management’s excessive participation in, or preoccupation with, the selection of accounting principles or the determination of significant estimates.
- A practice by management of committing to analysts, creditors, and other third parties to achieve what appear to be unduly aggressive or unrealistic forecasts.

- High turnover of senior management, counsel, or board members.
- Known history of securities law violations or claims against the entity or its senior management alleging fraud or violations of securities laws.
- Strained relationship between management and the current auditor or predecessor.

RISK FACTORS RELATING TO INDUSTRY CONDITIONS

- New accounting, statutory, or regulatory requirements that could impair the financial stability or profitability of the entity.
- High degree of competition or market saturation, accompanied by declining margins.
- Declining industry with increasing business failures.
- Rapid changes in the industry, such as significant declines in customer demand, high vulnerability to rapidly changing technology, or rapid product obsolescence.

RISK FACTORS RELATING TO OPERATING CHARACTERISTICS AND FINANCIAL STABILITY

- Significant pressure to obtain additional capital necessary to stay competitive considering the financial position of the entity — including need for funds to finance major research and development or capital expenditures.
- Assets, liabilities, revenues, or expenses based on significant estimates that involve unusually subjective judgments or uncertainties, or that are subject to potential significant change in the near term in a manner that may have a financially disruptive effect on the entity, such as ultimate collectibility of receivables, timing of revenue recognition, realizability of financial instruments based on the highly subjective valuation of collateral or difficult-to-assess repayment sources, or significant deferral of costs.
- Significant related-party transactions not in the ordinary course of business or with related entities not audited or audited by another firm.
- Significant, unusual, or highly complex transactions close to year end that pose difficult “substance over form” questions.
- Significant bank accounts or subsidiary or branch operations in tax-haven jurisdictions for which there appears to be no clear business justification.

- Overly complex organizational structure involving numerous or unusual legal entities, managerial lines of authority, or contractual arrangements without apparent business purpose.

* NOTE: These risk factors are excerpted from AICPA Statement on Auditing Standards 82, “Consideration of Fraud in a Financial Statement Audit” (1997). That statement was issued to provide guidance to auditors in fulfilling their responsibility “to plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free of material misstatement, whether caused by error or fraud.” Although these risk factors cover a broad range of situations, they are only examples. In the final analysis, audit committee members should use sound informed judgment when assessing the significance and relevance of fraud risk factors that may exist.

How Do Enron Issues Affect Me?

Sakset fra auditwire marts 2002

Artikel 3

Internal auditors sort through the key issues surrounding the Enron collapse and address the implications for their own organizations.

When the Enron story broke, executives around the world scrambled to find information about the company’s risky ventures and rumored unethical practices, determine what exactly went wrong, and learn how they could prevent a similar disaster from occurring in their own backyards. Now, as the dust begins to settle, internal auditors are finding themselves with a host of pressing issues to consider in their organizations: Should pension plans be changed? Should reporting relationships be restructured? Should their relationship with their external audit firm be reconsidered? And will new independence regulations be imposed?

Keeping in mind that there is still a lot of analysis and planning left to do, auditors from one private and two public companies comment on the questions they’re raising within their own organizations, how the Enron failure is affecting them, and what changes they anticipate in the regulatory environment.

*Howard Johnson
Senior Vice President and Director of Auditing
JCPenney Co. Inc.*

The Enron situation demonstrates how important and effective an internal audit function can be in an organization. Although we're still evaluating several options and planning our strategy at JCPenney, Enron has prompted us to determine what the major issues were at Enron that might also be applicable in our company. We've also reexamined our audit organization's reporting structure and staff competency levels and contemplated the future of audit regulation.

In early December, our audit group took the initiative to begin researching what Enron issues might also be applicable to our organization. We specifically examined the complexity of the business and its financial transactions, the possibility of a perceived lack of independence on the part of our external auditors, interim financial statements that we file with the U.S. Securities and Exchange Commission (SEC), and employee 401(k) transfer restrictions. Then, we presented that information to the general counsel and the chief financial officer (CFO).

In addition, we're planning to address some of these issues at the next audit committee meeting. Rather than waiting for our audit committee to convene and ask what the implications of Enron are at JCPenney, we decided to place these items on the audit committee agenda so that we could discuss them during the next several meetings.

The adequacy of Enron's financial disclosures is a significant issue, for example. Because the SEC recently issued some cautionary advice on financial disclosures, our JCPenney financial reporting group will show the company's posture on each of these items to the committee.

The Enron story reinforces that where our audit group reports organizationally makes good business sense. We're separate from the line operations, and we don't report to the Finance Division. In our company, I'm about as independent in reporting relationships as you can get. I don't report to the CFO; I report to the general council, who is our chief attorney and an executive vice president. However, most of today's chief audit executives (CAE) report to either their CFO or corporate controller. I don't think that's the place for that function to report, because it gives at least the perception of a lack of independence from the finance functions. Critical finance issues could be compromised by that reporting relationship.

The Enron fiasco also reinforces our auditor hiring and retention practices. These days, we've decided that you can't both increase staff expertise and keep the same number of people. At JCPenney, we have reduced our audit numbers gradually, but the average auditor now has more training, experience, and soft- and technical-skill sets. This gives me confidence that our auditors are competent to handle complex issues like those that have surfaced at Enron.

The SEC may come out with some new, fairly restrictive requirements in the next several months as a result of the Enron scandal, and that may require us to put additional safeguards in place regarding auditor independence. To an extreme, I could envision a new rule that allows public accountants to audit the books of a certain organization for only a certain number of years, and then there would have to be mandatory rotation. Currently, there's a sevenyear rule on how long a partner in a public accounting firm can head auditing for a particular company. The SEC could go the next step and prohibit public accountants from auditing the books of that company for a certain period, for example.

In the internal audit profession, there might even be discussions about specifying where the general auditor should report or how long a general auditor can remain in that position. Those are extremes, but you never know what's going to happen when the entire financial and accounting profession is forced into a reactive mode.

Mark Pearson
Audit Director
Boise Cascade Corp.

Along with many other finance-related professional groups, we have closely followed the Enron story at Boise Cascade. Situations like this continually challenge us to assess our risk-monitoring process and our relationship with our external auditor and to keep

an eye on developing trends.

Our current risk-assessment system enables us to rate inherent and residual risks and controls for each of our major locations, systems, and processes. Before the Enron story broke, our audit group had begun enhancing the risk-monitoring process to make it more systematic and formal. We're in the process of adding quarterly updates to our fraud and theft database, including some ongoing computer-assisted applications, analytics, and fraud red-flag analyses.

The Enron bankruptcy only reinforces the need for improving risk-assessment systems.

Boise Cascade has had a relationship with Andersen for 30 years, and we've been very satisfied with the services they've provided. Our audit committee also does a number of things to assure the independence of our external auditors. The committee reviews the amount of nonaudit services the firm provides and the nature, type, and size of those services. I'm confident that our audit committee will continue to ensure appropriate independence of our external auditors.

From an internal audit standpoint, we're not prepared to make any significant changes. We already coordinate scope on an ongoing basis. Our emphasis is on operational and process areas, while Andersen provides financial reporting support. However, going forward, we may increase the scope of our review related to special purpose entities, joint ventures, and international businesses. Our internal audit department is also planning to monitor trends in the profession and in the regulatory environment, because we anticipate significant changes in both.

I think the biggest impacts are yet to come, and they're going to be on the entire audit profession's regulatory environment. I have already received an e-mail from the American Institute of Certified Public Accountants indicating that the institute will be looking at increasing the amount of self-regulation. I've also heard comments from legislators and regulators discussing whether or not self-regulation is adequate. I think there's probably going to be a lot of activity related to this that will impact external audit firms and potentially internal auditors as well.

Marcus Elliott

Vice President, Internal Audit

JPI Partners, LLC

JPI is a privately held real estate company and as a

consequence, we're not facing the same types of issues public companies face with regard to related-party transactions. However, like most companies, JPI has been following the Enron story, and our employees have had numerous informal discussions. Management is most concerned about external auditor independence and how to ensure that it's not compromised at JPI.

We've also given revitalized consideration to issues such as records retention. JPI's administrative support service group was already in the process of revising the company's records-retention policy. But,

since the Enron fiasco, our internal audit group has also been asked to participate in the project.

Because everybody is sensitive right now about records destruction, we want to be certain that company policies and procedures ensure that all relevant documents are retained and, when documents are destroyed, that the destruction is done in a manner consistent with legal and regulatory requirements. Specifically, we're working on procedures for retaining a clear, permanent record of what was destroyed, when it was destroyed, who destroyed it, why, and what method was used.

Other recent conversations at JPI have included topics such as the need for a clearly written, unambiguous SEC rule to help in the area of independence. Currently, there is a rule in place that restricts the percentage of internal audit work that can be performed by a company's external audit group. But, the rule also says that the term internal audit services does not include operational internal audits. So, what does that mean? Ultimately, all operations have some impact on the financial system. But, depending on how the term operational internal audit is defined, the rule can be interpreted to mean almost anything a company and its external auditor want it to mean. To me, it seems to be a clear case of a specific rule without any specific meaning.

Another branch of the independence issue that we've been discussing at JPI as a result of the Enron collapse is the concept of how independent the firm is in its relationship with the client versus how independent the engagement partner is. Typically, I hear concerns about the accounting firm's independence. But, I think that's misplaced. From what I've read, Enron's fees represented less than one-half a percent of Andersen's total revenue, which shouldn't jeopardize independence. The real question is, "What proportion of the engagement partner's income and career advancement was tied to the Enron account?" With more than \$50 million a year in fees, there's no doubt that the partner's income and career were substantially tied to that account. If anything happened, it's not likely that he would have been able to replace such a lucrative client. So, although the firm's independence may not have been compromised, the partner likely had too much at stake personally to render a fair and impartial opinion regarding Enron.

The public accounting profession will always have problems with independence as long as the company being audited pays the bill. In theory, the true client

of a public accountant is the public at large. Yet, most firms think of their clients as the companies they are auditing. It's difficult to render an independent opinion of the person who signs your paycheck, whether it's your employer or your client. It's hard to stomp your foot when you're on your knees.

Vejen frem for fremtidens interne revisor

Af Pui Fong Yau, Novo Nordisk A/S

Er der nogen fremtid for fremtidens interne revisor? Hvis ja, hvordan ser den så ud, og hvad er vejen frem for fremtidens interne revisor?

Meningerne er delte, og mulighederne er mange.

Jeg har til denne artikel hentet inspiration fra nogle af de centrale emner, der indgik i et af IIA, USA's absolut anbefalelsesværdige kurser – Vision University.

IIA's Board of Directors vedtog i 1999 en ny definition af intern revision og en ny Professional Practice Framework for at bringe professionen videre ind i det 21. århundrede. Den nye definition af intern revision har givet anledning til mange forskellige holdninger til den interne revisors fremtidige rolle og opgaver. Holdningerne har spændt bredt lige fra at "holde sig til det velkendte håndværk" til at "droppe håndværket" og udelukkende koncentrere indsatsen om konsulentrollen og risk management processer. Ser man på den nye definition af intern revision:

- "Internal auditing is an independent, objective **assurance** and **consulting** activity designed to **add value** and improve an organisations operations. It helps an organisation accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes".

indeholder denne 3 nøgleord, der adresserer intern revisors tre primære kundegrupper:

- Assurance
- Consulting
- Add value

og 3 andre nøgleord, der adresserer intern revisors tre vigtige fokusområder:

- Risk management
- Control
- Governance processes

Assurance

Henvender sig til virksomhedens bestyrelse ("Board"), hvor intern revisors primære funktion er at give bestyrelsen en sikkerhed (assurance) for at virksomheden drives på en facon, som bestyrelsen har tiltænkt det, herunder også at der er velfungerende systemer og processer til styring af virksomhedens risici, pålidelige informationer, troværdig virksomhedskultur, godt kontrolmiljø til styring af risici m.v.

Consulting

Henvender sig til virksomhedens daglige ledelse ("Operating management"), hvor intern revisors primære service er at give den daglige ledelse en løbende sparring, der tilfører organisationen en konstant evne til at gøre tingene bedre, nemmere og mere effektivt ("Effective" og "Efficient").

Add value

Henvender sig til virksomhedens direktion ("Senior management"), hvor intern revisors værdiskabelse sker ved at tilføre direktionen viden eller ved at gøre opmærksom på eksisterende eller potentielle risici eller risikofaktorer, der bør tages hånd om, for at sætte virksomheden i stand til at opfylde de fastsatte mål.

Risk management, Control, Governance processes
Risikovurdering/risikostyring og kontrolforanstaltninger er begge integreret i Corporate governance processen, og der kan drages paralleller herimellem:

Kontrol-modellen (COSO)	Risiko-modellen
• Overvågning	• Overvågning
• Kontrolaktiviteter	• Risikotolerance
• Risikoanalyse	• Risikovurdering
• Kontrolmiljø	• Forretningsmiljø
• Information og kommunikation	• Strategisk planlægning og forecast

Ovenstående paralleller skal ikke tolkes som, at forventningerne og kravene til intern revisor er status quo, men mere i retningen af paralleller i de basale elementer, der indgår i ledelsens grundlæggende styringsmodeller, uanset om man vælger at se det ud fra et kontrolsynspunkt eller med risikostyring som indgangsvinkel.

Intern revisors udfordring ligger i at finde ud af metodikker og ressourcer til at håndtere begge indgangsvinkler.

Et historisk tilbageblik

Set over et historisk perspektiv, har intern revisors centrale fokus undergået forandringer i takt med de fremherskende ledelsesteorier, organisationsformer og den teknologiske udvikling. Intern revisors fokus har forandret sig fra at være rettet mod aktiver (og teknisk orienteret) bevæget sig mere mod det strategiske fokus (og menneskelig orienterede), hvilket fremgår af nedenstående tabel:

	Control Focus	Organisation & Management Science	Technology	Standards
1950	Assets	Hierarchy	Manual	Safeguard Assets
1960	Data	By number	Mechanical	Reliability of data
1970	Compliance	Objectives	Automated	Compliance with Laws
1980	Efficiency	Re-engineering	Data Base	Efficiency & Effectiveness
1990	Objectives	Virtual	Distributed	Achievement of Objectives
	Risk Focus			Risk-Assurance Consulting

Kilde: IIA Vision University

Krav og forventninger til fremtidens interne revisor

Kravene og forventningerne til intern revisors rolle, opgaver og rapporteringsform er tilsvarende ændret fra den kontrollerende og rapporterende til den analyserende og øget krav hen imod den kommunikerende.

Et øget kundefokus indebærer, at intern revisors valg og prioritering af indsatsområder skal afstemmes til, hvad kunde-grupperne ønsker af intern revision, hvilket ikke skal forstås sådan, at intern revision ukritisk skal tage enhver opgave, som organisationen beder om. Men for at opretholde kontinuerlig relationer mellem intern revision og resten af

organisationen er det nødvendigt at have føling med, hvad der rører sig i organisationen, hvad der er vigtigt for ledelsen og dennes mål, og ikke mindst hvad disse forventer af intern revisors funktion.

Et bud på hvad topledelsen forventer af intern revision er:

• Good risk assessment
• Thinking like line management   - add value to management - gives the audit committee* what it most needs: recommendations get implemented
• Professionalism, excellence, objectivity
• Candor, forthrightness   - and the skill to disagree constructively
• Leadership and good management
• Independence

Kilde: IIA Vision University

*: i Danmark vil det typisk være bestyrelsen.

Rekruttering til fremtidens interne revisor?

Stigende krav til intern revisors kommunikation og evne til at håndtere menneskelige relationer, udmønter sig i ændrede krav til kvalifikationerne hos den enkelte interne revisor, hvilket ikke er anderledes end for alle andre i resten af organisationen.

Det er her relevant at stille sig selv det spørgsmål, om trenden - bevægende sig mod det menneskelig orienterede - og væk fra den kontrollerende og rapporterende - øger kravet om revisors sociale evner (attitude) frem for den tekniske kunnen (skills).

Ligeledes er det relevant at stille sig det spørgsmål, om rekrutteringen til fremtidens interne revisor vil prioritere kravet om forretningsforståelsen højere end kravet om revision som et fagspeciale.

Afslutning

Hvad fremtiden vil bringe, hvordan intern revision skal begå sig, og hvilke kvalifikationer fremtidens interne revisor skal have - der er næppe nogen entydig facitliste.

Men i en foranderlig verden bør man med jævne mellemrum stille sig selv nogle relevante spørgsmål, og ud fra overvejelsen af svarene til disse, tage en velovervejet stilling hertil.

Det kan nok næppe undgås, at intern revisors nye paradigmeskift fra den kontrolorienterede fokus til risk assurance vil afstedkomme nogle ændrede krav til den enkelte interne revisors kvalifikationer.

Revision af løn og gager

Af Henning Jørgensen, Codan Forsikring A/S

Revision af løn er den første artikel i en serie om revisionsområder, som vurderes at være relevante for de fleste virksomheder. Artiklerne udarbejdes med udgangspunkt i nogle hands-on problemstillinger og derfor vil de grundlæggende revisionsproblemstillinger ikke blive gennemgået i artiklerne.

Indledning

Revision af lønninger er en vigtig revisionshandling i løntunge virksomheder. For at målrette revisionshandlingerne i forhold til områdets væsentlighed og risiko er det derfor samtidig vigtigt at foretage en indledende vurdering af hvilke områder inden for lønbehandlingen, som vurderes særligt risikofyldte.

Revisionen af løn og gager opfattes til tider som værende kompleks, idet området i særdeles høj grad er reguleret af overenskomster og skattelovgivningen, som stiller krav til den enkelte revisors kendskab til disse regler.

Formål

Formålet med revisionen af løn og gager er at sikre, at de bogførte lønninger er registreret i overensstemmelse med grundlæggende dokumentation, herunder ansættelseskontrakter, overenskomster, skattelovgivning mv.

Endvidere bør det sikres, at indberetninger til skattemyndighederne sker korrekt og rettidigt, og at regnskabstallene er i overensstemmelse med bogføringen og registreringerne i det eventuelt bagvedliggende lønsystem.

Væsentlige problemstillinger

Jeg har valgt, at fokusere på nogle særlige forhold ved lønrevision, som jeg anser som kritiske.

1. Systemsammenhænge
2. Adgangskontroller
3. Kontroller

4. Systembeskrivelser/forretningsgange

1. Systemsammenhænge

Oftest findes der i virksomhederne edb-systemer som bruges i forbindelse med registreringen, beregningen og udbetalingen af lønningerne.

Disse systemer kan bestå af flere moduler, herunder Human Ressource administration (HR), tidsregistreringssystem, lønsystem mv.

HR-systemet benyttes i ansættelsessituationer og til løbende registrering af lønmodtagernes forhold. Systemet kan indeholde medarbejderens stamoplysninger som navn, adresse og cpr-nr., samt oplysninger om uddannelse og tidligere beskæftigelse, ansættelseskontrakter, karriereudviklingsforhold mv.

Tidsregistreringssystemet er systemet, hvor den enkelte medarbejders tidsanvendelse registreres, herunder ferie, fridage, sygdom, omsorgsdage mv. Systemet danner ligeledes grundlag for registrering af under-/overtid.

Såfremt virksomheden anvender både et HR-system og/eller et tidsregistreringssystem, vil selve lønsystemet, som beregner lønnen for den enkelte medarbejder, ofte hente data fra disse systemer og på grundlag heraf, og eventuelle øvrige lønrelevante oplysninger, som eksempelvis kørselsgodtgørelse, danne lønsedler til brug for udbetaling af lønninger. Afhængig af fordelingen af virksomhedens

medarbejderstab på funktionærer og timelønnede, vil lønkørslerne være baseret på en større eller mindre mængde stamdata henholdsvis variable data. Jo flere

timelønnede, des flere variable løndata i form af normal- og overarbejdstimer, tillæg og fradrag m.v.

Lønsystemet danner i sidste ende output-filer, som registreres i bogføringssystemet og danner grundlag for bogføring og regnskab.

Systemverdenen kan sagtens være mere kompleks end beskrevet i ovenstående, og det vil derfor oftest være en god ide, at anvende flow-charts til at beskrive vejen for den enkelte lønoplysning gennem systemverdenen, samt til at danne sig et overblik over de enkelte kontroller i systemerne.

2. Adgangskontroller

Så snart der benyttes edb-systemer, er det relevant at vurdere adgangskontrollerne til de enkelte edb-systemer og om der er etableret den fornødne funktionsadskillelse. Såfremt funktionsadskillelse vanske-liggøres af for eksempel få medarbejdere i personaleafdelingen og lønningsbogholderiet, bør det vurderes, om den manglende funktionsadskillelse kompenseres af andre kontroller. Med henblik på at vurdere effektiviteten af sådanne kompenserende kontroller, vil det være relevant at undersøge "logningen" af transaktioner initieret og godkendt af medarbejdere med "kritiske" brugerautorisationer, som eksempelvis autorisation til både at oprette medarbejdere i HR-system og/eller lønsystem, samt autorisation til at foretage lønbehandling.

Med udgangspunkt i ovenstående systemverden kunne det således være en styrke, hvis adgangen til HR-systemet og lønsystemet er adskilt af forskellige adgangsforhold. Det optimale ville være at personale-/udviklingsafdelingen har læse-, skrive- og retteadgang til HR-systemet og at lønbogholderiet kun har læseadgang til HR-systemet og vice versa for så vidt angår tidsregistrerings- og lønsystemet.

I tidsregistreringssystemet bør hver enkelt medarbejder have læse- og skriveadgang til egne data.

3. Kontroller

Ved gennemgangen af data-flowet kan eventuelle kontroller som tidligere nævnt identificeres og markeres i data-flowet med symboler. Kontrollerne kan med fordel opdeles i forebyggende, opklarende og

kompenserende kontroller.

Dette giver også revisor mulighed for at give værdiskabende anbefalinger, hvis eventuelle opklarende/kompenserende manuelle kontroller kan erstattes

af forebyggende maskinelle kontroller.

Identifikationen af væsentlige nøglekontroller kan endvidere være medvirkende til at effektivisere revisionen, idet revisionen kan koncentreres om disse - ofte få - nøglekontroller.

4. Systembeskrivelser/forretningsgange

Der bør for løn- og gageområdet foreligge skriftlige beskrivelser af anvendte systemer og registreringen af løntransaktioner, herunder beskrivelser af hvorledes systemerne sikrer, at bogføringsmaterialet er

nøjagtigt og fuldstændigt samt hvorledes systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig registrering af transaktionerne, jf. Bogføringslovens generelle krav til systembeskrivelser.

Der bør endvidere foreligge skriftlige forretningsgange, som blandt andet skal beskrive hvorledes ledelsens retningslinier for løn- og gageområdet samt lovkrav og overenskomstmæssige aftaler overholdes. Som eksempler kan nævnes ansættelsesprocedurer samt procedurer for oprettelse, vedligeholdelse og sletning af medarbejdere i relevante systemer, procedurer for periodisk afstemning af AM-indkomst, samt procedurer for vedligeholdelse af generelle stamdata.

Det er væsentligt, at få gennemlæst systembeskrivelser og forretningsgange og vurderet om disse er tilstrækkelige, herunder om førnævnte nøglekontroller er tilstrækkeligt og præcist beskrevet.

Oftentimes kan man konstatere, at sidstnævnte ikke er tilfældet, og revisor vil ofte have manglende eller utilstrækkelige forretningsgange med som bemærkning i sin revisionsrapport eller management letter. Det er imidlertid samtidig min erfaring, at man ikke høster mange "point" på denne type bemærkninger, og at der derfor ligger en opgave i at forklare hvorfor forretningsgangene ikke er tilstrækkelige og hvorledes de kan gøres bedre.

Praktiske problemstillinger

Jeg har til illustration medtaget nogle konkrete problemstillinger som kan give inspiration til revision af løn- og gageområdet.

Tabeller

Tit er lønsystemet opbygget med grundtabeller, hvor de overenskomstmæssige lønsatser registreres i matricer efter anciennitet og område. Dette gør det muligt, via kontrol af overenskomsterne og tallene i tabellerne, at verificere de anvendte grundlønninger og øvrige satser.

Det kan i den forbindelse anbefales, at tage udgangspunkt i loggen over ændringer i grundtabellerne, og foretage stikprøvevis kontrol af, at ændringerne er foretaget i overensstemmelse med forretningsgangen og den underliggende dokumentation, samt at den udførte kontrol er tilstrækkelig.

Fri bil

Flere virksomheder har i regnskabs-/bogførings-systemet et integreret system til registrering af virksomhedens biler til brug for afskrivninger, vurdering af udskiftning mv. Typisk er disse systemer ikke sammenkoblet med lønsystemet men ved hjælp af data-mining (edb-mæssig sammenligning af data) kan det kontrolleres, om de personer, som har fri bil stillet til rådighed også bliver beskattet heraf i overensstemmelse med reglerne herfor. I den forbindelse er det relevant at kontrollere oplysninger om anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum, ejertid, anvendt sats ved beregning af beskatningsgrundlag etc.

Afhængighedsforhold

Da lønninger i høj grad er baseret på edb-mæssige oplysninger er det muligt at foretage en del søgninger via edb-værktøjer som SAS, ACL, IDEA eller lignende for at opnå en begrundet overbevisning om særlige elementer i lønrevisionen.

Ydermere kan der med fordel foretages analyser på grundlag af dataudtræk fra systemerne. Som et eksempel kan nævnes overarbejdsstatistikker på medarbejderniveau. Ofte er ledelsesrapporteringen på dette område af meget overordnet karakter, hvorved der er risiko for, at nogle få medarbejdere med et væsentligt overtidsforbrug forsvinder i mængden.

Tidsmæssig placering

Ved fordeling af løbende- og statusrevision kan tidsanvendelsen med fordel lægges på den løbende revision.

Den løbende revision omfatter primært en verificering af nøglekontrollernes tilstedeværelse og effektivitet, gennemgang af forretningsgange og systemer mv.

Statusrevisionen omfatter i højere grad en kontrol af afstemninger, indberetninger mv.

Afslutning

Jeg håber, at jeg med nærværende artikel kan være med til at give inspiration til revisionen af løn- og gageområdet i den enkelte virksomhed.

Det er således min opfattelse, at man ved en fornuftig kombination af systemrevision og substansrevision (blandt andet ved anvendelse af datamining), kan øge effektiviteten i revisionen samtidig med at kvaliteten af revisionsbeviset øges og det værdiskabende element for virksomheden tilgodeses.

Bagsmækken**Oplysninger om Foreningen af Interne Revisorer****Foreningens adresse:**

Foreningen af Interne Revisorer (IIA)
Vester Farimagsgade 31
1606 København V

☎ **3375 6400 Søren Kongsbo**

☎ **3375 6402 Bente Christensen**

(indmeldelser, tilmeldinger til kurser, månedsmøder m.v.)

E-mail: bcc@post.dk

Telefax 3332 9010

☎ **3253 0989 Frede Bech Poulsen**

Foreningen af Interne Revisorers bestyrelsesmedlemmer:

Søren Kongsbo (formand)	Post Danmark
Tage Rasmussen (næstformand)	Handelshøjskolen, Århus
Niels Thor Mikkelsen (kasserer)	Danske Bank
Frede Bech Poulsen (sekretær)	
Ane Marie Christensen	Nordea
Peter Birkholm Laursen	Handelshøjskolen, København
Jens Galsgaard	SamPension

Jobannoncer

Jobannoncer kan bringes i INFO.

Helsides annoncer koster 2.000 kr.

Halvsides eller mindre annoncer koster 1.000 kr.

Annonceudkast sendes til Foreningens adresse jf. ovenfor.

CIA-eksamen

Henvendelse angående CIA-eksamen samt forberedelse hertil kan rettes til Tage Rasmussen. Der kan søges yderligere oplysninger på IIA's hjemmeside (se efterfølgende).

Oplysninger om mærkedage

Oplysninger om mærkedage bedes meddelt til: Bente Hallberg, Post Danmark, Intern Revision
☎ 3375 6408.

Indlæg til INFO

Artikler i INFO honoreres med 3 flasker rødvin. Anmeldelser af hjemmesider, kurser, månedsmøder m.v. honoreres med 2 flasker rødvin.

Næste nummer

Udkommer i august 2002.

Udlån

System Control & Auditability (SAC-Rapporten)

Foreningen har et fuldstændigt eksemplar af SAC-Rapporten, som kan lånes ved henvendelse til Foreningens sekretær på ☎ 3253 0989.

Formålet er at give de medlemmer, der endnu ikke har anskaffet den, en chance for at danne sig et indtryk af den inden bestilling.

COSO rapporten (Internal Control Integrated Framework), som tidligere har været omtalt på månedsmøderne samt på kurset "Operationel Revision" kan lånes til gennemsyn, før man evt. selv vil anskaffe den fra Orlando.

Rapporten er delt op i 4 bind:

- Executive Summary (7 sider)
- Reporting to External Parties (25 sider)
- Framework (118 sider)
- Evaluation Tools (203 sider)

Henvendelse til Foreningens sekretær på
☎ 3253 0989

Oplysninger om diverse hjemmesider

IIA's hjemmeside	www.theiia.org Se endvidere IIA-INFO nr. 12 www.itaudit.org	
IIA, DK's hjemmeside	www.ii.dk	
IIA, UK Chapter	www.ii.org.uk	
Outsourcing	www.outsourcing.com Se endvidere IIA-INFO nr. 8	
AuditNet	users.aol.com/auditnet	
Fraud	users.aol.com/auditnet (derefter vælges FraudNet). Se endvidere IIA-INFO nr. 7	
WebTrust	www.fsr.dk www.aicpa.org www.cica.org www.cpaWebTrust.org www.verisign.com (Her findes også en liste over WebTrust certificerede virksomheder).	
Anmeldte hjemmesider	www.efs.dk	INFO 13
	www.retsinfo.dk	INFO 15
	www.acl.com	INFO 16
	www.toldskat.dk	INFO 17
	www.datatilsynet.dk	INFO 18
	www.corporategovernance.dk	INFO 20

